

Stafetten: ”Skal vi nu alle sammen være bibliotekarer?!”

Indsendt af **Ellen Ravn Bertelsen** 14. april 2023 - 8:52

Af Helle Ratz, Biblioteksleder, Glostrup

Nej det skal vi ikke, men vi skal alle kunne tale om litteratur, på flere niveauer.”

Det var introen til medarbejderne på Glostrup Bibliotek, da jeg startede på vores nye faglige retning – Mødet med borgeren.

Baggrunden for vores nye faglige retning er at biblioteksfaget er i rivende udvikling og afvikling. Bibliotekaruddannelsen og biblioteksassistentuddannelsen, som nogen af os kender, ligger i fortiden. Uddannelserne findes ikke længere. Og vi kan med rette spørge os selv, hvor meget tid af undervisningen som vi fik, der rent faktisk beskæftigede sig med relationskompetencer? Vores branche har historisk set været meget fagopdelt, og faggrænser har domineret udviklingen. I dag har vi flere fagligheder i spil, personalet kommer med meget forskellig faglig baggrund – hk, performancedesign, historiker, cand.mag. m.fl. Med denne nye sammensætning af fagligheder indbydes der til en ny udmøntning af kerneopgaven, men det kræver samtidig et knivskarpt fokus på de rette kompetencer til de rette opgaver.

Den nye retning peger ind i, at vi dyrker relationskompetencen. At vi er opsøgende overfor brugeren. Vi skal med andre ord alle sammen kunne tale med borgerne om litteratur, på flere niveauer.

Det vil (erkendt) kræve mere af de medarbejdere, der ikke er vant til det, fordi deres opgaver altid har været af mere administrativ karakter. De kommer ikke med en litteraturfaglig baggrund, og har måske heller ikke en naturlig lyst til eller interesse for at tale om litteratur. Det er en udfordring vi skal turde tale åbent om. Når borgerne tidligere forespurgte på litteratur, skulle der henvises til en bibliotekar. Hvis vi skal indgå i relationer i det nuværende samfund, hvor de fleste borgere har adgang til en smartphone, så kan vi ikke arbejde som vi hidtil har gjort. Førhen var biblioteket stedet hvor eksperten var ansat, og hvor borgeren ankom for at få hjælp til viden. Den position har vi ikke længere. Borgerne kommer med deres viden, vi kommer med vores faglighed, og derfor bliver det i

højere grad et samspil mellem borgeren og os.

Derfor skal vi alle lære, at kunne have samtaler om litteratur i større eller mindre grad med borgerne, og at kunne formidle vores digitale tilbud. Det giver så meget mere, end man overhovedet kan forestille sig.

På Glostrup Bibliotek holder vi ugentlige møder med videndeling så vi fortsat kan formidle budskabet om vores læsekredse, babyfredage, forfatter-arrangementer og alle vores andre tilbud. Og vi er allerede rigtig godt på vej. Møderne skal handle om bøger og litteraturviden, om vores arrangementer, projekter, om vores læsekredse og om vores opgave som videns- og litteraturhus. På den måde kan vi være opsøgende overfor borgeren og fx sige – kender du vores læsekredse, it café, strikkedamer, babyfredage m.v. Meget gerne kædet sammen med noget litteratur vi allerede er i samtale om.

I denne proces, er vi med til at sikre en relation til borgerne, samt et øget besøgs-, udlåns- og deltagertal hos borgerne. En overraskelse for os i denne proces, har været hvor meget borgerne rent faktisk godt vil tale med os, når vi aktivt opsøger dem. Vi har jo i årevis gået i stilhed, og været 'til rådighed' på en udlånsvagt uden nævneværdig kontakt. Når det ændres til at man går rundt i biblioteket og opsøger borgerne, så vil de rigtig gerne have hjælp til at finde litteratur, eller tale med os om litteratur. De udtrykker glæde for vores nye nærvær. De kommer tilbage og siger 'det var en god bog du fik anbefalet' eller 'tak fordi I er så venlige', 'det er rart I har tid til at hjælpe mig'. Ja vi har faktisk startet en hel logfil med disse solstrålehistorier. Disse borgerudsagn har været så overraskende for mig – og bekræftet mig i at vores nye faglige retning er vejen frem for fremtidens biblioteker.

Personalets niveau af viden er forskelligt, men lige vigtigt for virksomheden. Fremtiden for os bliver bl.a. mere videndeling, og sidemandsoplæring. Vi kommer til at bruge meget tid på vores nye faglige retning, og vi vil prioritere det over fx en bogvogn der skal pakkes, bob bestillinger og ting vi ellers løste i vores betjenings-ø. Vi skal være opsøgende og til stede for borgerne. Samtalen om hvornår på dagen, vi løser opgaverne der ligger bag om et solidt funderet bibliotek, og som ikke længere skal løses på en udlånsvagt, for der har vi travlt med at være til stede for borgerne, skal tages i takt med at vi lærer af vores erfaringer. Vi skal sørge for, at biblioteket er et sted hvor borgerne godt gider at komme. Vi vil være et sted hvor borgerne føler sig set, mødt og hørt. Det er en meget vigtig samfundsøkonomisk værdi i en verden med en stigende oplevelse af ensomhed og oversethed. Hver ottende dansker føler sig ensomme og oversete i samfundet. Lad lige det synke ind. Tænk hvis vi kunne være stedet, hvor man også kom fordi man følte at man hørte til fx via faciliterede fællesskaber.

Jeg har lavet en klar forventningsafstemning med hele personalet om, at de er aktivt deltagende. Det vil konkret vise sig ved at de deltager i de interne samtaler, og giver plads til – men også udfordrer – de forskellige holdninger, og at man stiller nysgerrige

spørgsmål både til mig og til hinanden. Jeg forventer derfor også at personalet kommer til mig, hvis der er noget de synes er svært i denne proces. Vi skal lykkes i fællesskab. Jeg forventer at udviklingen kommer til at tage tid, og vi skal udvise tålmodighed i processen, og stole på, at vi kan det her sammen. For det gør jeg. Personalet skal forvente at blive bedømt på deres evner, til at være en god vært når vi holder mus samtaler. Man skal ville det her. Det går ikke "væk". Vi lægger ikke det her i en skuffe når vi er "færdige". Vi bruger ikke så mange ressourcer på et projekt af den her størrelse, uden at jeg udtrykker klare forventninger til, at alle lægger deres energi og engagement i dette kompetenceudviklingsforløb. For det er et kompetenceudviklingsforløb. Ikke for de få, men for alle. Vores lokale Med system har desuden været inddraget, da det har så stor organisatorisk betydning for alle. Som leder handler det her mest af alt om at være meget tydelig ift. forventet deltagelse, som udgangspunkt invitere alle med, have modet til at rokke med båden, stå fast og give plads og tid til læring.

Skal vi så aldrig ansætte fx hk personale mere? Jo det skal vi da. Vi skal fortsat rekruttere rette kompetencer til opgaverne. Forskellen bliver, at vi rekrutterer personer der også har en naturlig lyst og interesse for litteratur og opsøgende samtaler med borgerne. For det skal i spil om man har 1, 2 eller 3 udlånsvagter om ugen.

Til at lede os igennem det her forløb, har jeg valgt at indgå et ledelsessamarbejde med Sussi Nyled.

Nogen af jer, har allerede mødt hende, måske har I kollegaer i bibliotekslandskabet, der kender hende.

Sussi kommer fra vores egen branche. Hvilket jeg ser, som en styrke. Er uddannet bibliotekar og cand. scient. bibl., og har arbejdet 25 år i biblioteksbranchen. Med Sussi i vores proces har vi fået en med-leder der taler lige ud af posen, her er intet 'konsulent' sprog, og hun kender branchen ud og ind, på godt og ondt, har set, fulgt og udfordret udviklingen på vores fag. Hendes oplæg 'undskyld jeg forstyrrer' gjorde mig så nysgerrig på emnet, og det er grunden til vi er nået hertil i dag.

I BCF har bestyrelsen oprettet en stafet, som giver os mulighed for at dele vores ledelseserfaringer og ledelsesudfordringer med hinanden. Vi er en forening med medlemmer fra hele landet, små og store kommuner. Vores udfordringer er nogle gange meget ens – og andre gang umiddelbart forskellige, men altid interessante at lade sig inspirere af.

Med stafetten beder vi dig fortælle om det, der ligger dit hjerte nært på ledelsesområdet lige nu: Det kan være en organisationsændring, en økonomisk øvelse, en fagstrategisk indsats eller andet.

Har du bidraget til stafetten, så giv den videre til en kollega et sted i landet, og hjælp med

til, at vi får dækket hele danmarkskortet.

Information

- Om os
- Bestyrelsens arbejde
- Vedtægter
- Bestyrelsen
- Kontakt
- Log ind

bcf

BIBLIOTEKSCHIFFORENINGEN

